

Munadepüha rõõm

Siis, kui kevad jõuab ligi,
päike taeval särab üha,
ja kui viimaks ometigi
tuleb palmipuudepüha,
siis peab meelitama kanu,
noori tibusid ja vanu,
et ei oleks pesa tühi
vastu kalleid munapühi.

Kersti Merilaas

Rõõmsaid kevadpühi!

Perepäev noortekeskuses

Perepäeva fotod: Eleri Aitman

„Kui naine oleks ka klaasist, ei paistaks ta ikkagi läbi.“

Vene vanasõna

8. märtsil pidasime Aaspere Külakojas naistepäeva. Nagu naistele kohane, oli laud lookas hea-paremaga, tee ja kohv auras ning küünlaleek lisan südamesoojust. Seekord ei piirdunud me maiustamise ja jutustamisega, vaid sooritasime õhtu jooksul nii mõnegi huvitava ülesande.

Ehkki naised on ka loomulikena väga ilusad, alustasime oma õhtut meikimise meistriklassiga (seda huumori võtmes). Seejärel tegime mälu- ja kuulmisharjutusi ning panime kokku tükkideks lõigatud ja segamini aetud tsitaate/vanasõnu naistest, millest üks ka antud loo pealkirjaks.

Õhtu teises pooles arutlesime naiseks olemise võlde üle. Ühehäälselt leidsime, et naiseks olemise võlu seisneb võimaluses lapsi sünnitada, neid üles kasvatada ning teha kõik selleks, et anda neile parim haridus. Ehk lühidalt – olla ema. Lisaks sellele on naine ka pere ja kodu hoidja ning keegi, kes saab hakkama saja asjaga. Võludeks nimetati ka asjaolu, et saab olla tähelepanu keskpunktis; kanda kõrgeid kontsi, kleite/seelikuid ja ehteid; saab ennast meikida ja teha uhkeid soenguid; tunda end armastatuna, hellitatuna ja nautida õnusi ning loomulikult saada aeg-ajalt kinke

ja lilli. Ehkki meie õhtuga ei liitunud ükski julge (ega ka arg) mees, võib eelneva loetelu põhjal väita, et paljud naiseks-olemise võlud saavad võimalikud olla just tänu neile. See-ga, mehed, pange oma naised naiseksolemist nautima!

Meie õhtu kirsiks toridil oli aga muusikaline etteaste Sofja poolt – täiesti plaaniväline, aga üli-teretunud.

Siinkohal kutsun teisi-gi olema julged ning viima täide oma häid mõtteid. Samuti tänan kõiki, kes võtsid rõõmuks tulla läbi lumesaju Aaspere külakotta naistepäeva tähistama. Aitäh!

Pille Sepp

Naistepäevapidu Varangu seltsimajas

Märtsikuu viienda päeva õhtul oli Varangu seltsimaja jälle tuledes ja toimus naistepäeva pidu. Pidulisi, keda oli tulnud lähemalt ja kaugemalt, oli kolmekümne ringis. Naljatasime, et rahvast on seekord küll vähem, aga pidulaud veelgi rikkalikum ja uhkem ning pakkus tõelist silmailu ja maitsemõnu. Pärnumaalt oli kohale tulnud Ühemehe Bänd Normaalne, kes oli tõesti üks väga normaalne ja hea bänd. Repertuaar oli mitmekesine ja tantsupõrand ei jäänud õhtu jooksul kordagi tühjaks. Avasõnad öeldi naistele ja pidu võis alata. Kuna peo teema oli naistepäev, siis tuli loomulikult meestel oma oskused proovile panna. Algatuseks sai loodud meeskoor, kes esitas akordioni saatel laulu „Taat tuli kodu poole“, mis ei jätnud külmaks ühtegi õrnema soo esindajat. Väga uhkelt said mehed hakkama ka pantomii-

miga, millega nad pidid näitama läbi aegade tuntumaid naisi nagu näiteks Leida Peips, Luule Tull jne. Sai maha peetud ka lõbus mõõduvõtt meeste ja naiste vahel, kus pusisime patareide vahetamisega, sukkpükste jalga tõmbamisega, kartuli koorimisega ja veel palju muuga – lõpptulemuseks tasavägine viik. Ühel hetkel sai välja hõigatud sõna anekdoot ja sellele järgnevat on raske sõnadesse panna. Kuna teema oli naised, siis neid naljakaid anekdoote ja tõsielulugusid tuli palju ja lõppu ei paistnud. Nalja sai südamest ja tänud kõigile lustlikele osalejatele. Oli üks tore ja meelde jääv pidu, mis kestis bändi saatel südaõni.

Piret Laanepuu

Mehed naistele laulmas. Foto: Annika Pärnamäe

Haljala kihelkond - 775

Haljala kihelkonnal täitub tänavu 775 auväärt aastat. Sel puhul on meil heaks tavaks tähistada juubeliaastat väärikalt ja meeldejäävalt iga viia aasta tagant ning sellega seoses toimub sel aastal mitmeid kultuuri- ja haridusüritusi kõikjal kogu aasta läbi. Haljala nime on esmakordselt mainitud Taani Hindamisraamatus 1241. aastal. Haljala nimi on legendi järgi tõenäoliselt seotud allikatega – haljas maa allikate ümber või siis tuletatud sõnast haldjas, keda usuti allikate läheduses elavat.

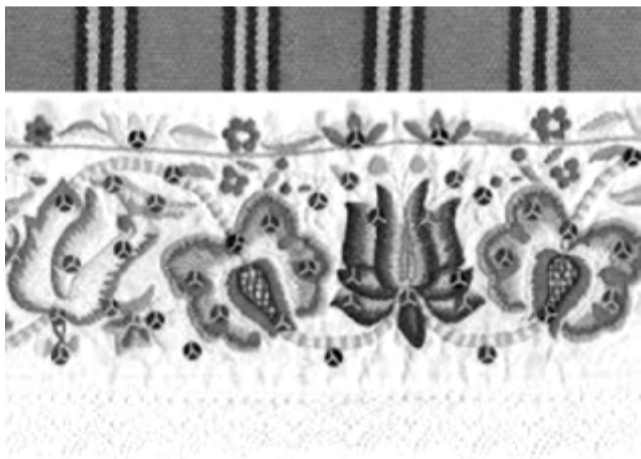
Kihelkond on ulatunud Rakvere mailt mereni ja Valgejõe Selja jõeni, nii nagu teede äärde paigutatud piiritähised seda kinnitavad. Merel käimine, turismiteenindus ja põllumajandus on aastasadu olnud meie tugevateks väärtusteks ning arenguks ja väljakutseks tulevikus.

Haljala kihelkond on väga rikas oma siinelavate inimeste, tegusate vabaühenduste, vaimse kultuuri – ja looduspärandi ning positiivsete algatuste ja ettevõtmiste poolest. Esimesed kirjalikud teated Haljala kooli ja hariduse kohta pärinevad aastast 1687, mis tähendab meie jaoks koolihariduse 330 juubeli tähistamist järgmisel aastal.

Vaimne pärand annab kogukonnale kultuuriidentiteedi, loob sidususe eelmiste põlvkondadega ning meie kaasaegsetega, rikastab kultuuri ja toetab loovat mõtlemist. Üha enam kinnistub teadmine, et vaimne kultuuripärand hõlmab põlvest põlve edasi antud kogukondadele omaseid ja olulisi kombeid, tavasid, teadmisi ning oskusi. Oleme saanud need pärandiks minevikust, mõjutades neid olevikus ning anname edasi tulevikku.

Soovime, et iga uus päev oleks meile parem ja õnnelikum eelmisest nii uute teadmiste ja kogemuste kui vaimse ja sisemise rikkuse poolest. Olgem terved ja hoidkem end. Palju õnne hea kihelkonnarahvas.

**Leo Aadel
vallavanem**

HALJALA KIHELKOND

775

1.-2. juuli 2016

Haljala murrak

Eestis mõistetakse murretena ajaloolisi kohamurreid – piirkondlikke keelekujusid. Eesti murrakud kujunesid välja mitme ajajärgu jooksul, alates esimesest aastatuhandest kuni 17. sajandini. Murrete piirid kajastavad rahvastiku paiknemist.

Traditsioonilised kohamurrakud olid pikka aega ainsad allkeeled, mida inimesed valdasid. 19. sajandi keskel sündis eestlaste kui rahvuse ühisidentiteet, see nõrgestas lokaalse identiteediga seotud murreid. Laialt hakkas levima kirjalik kultuur, arenes rahvakoolide võrk. Et keskmurrak põhinevat kirjakultuuri hakati kasutama ajakirjanduse, raamatute ja koolikeele, suurenes põhjaeesti keele mõju. Murretest jäävad alles häälilised erijooned, nii et võime ka ühiskeele kasutajas ära tunda, millisel murrealal ta pärit on. Murrete hääbumine algas 19. sajandi II poolest ja jätkus 20. sajandi jooksul.

T.-R. Viitso toob välja, et Eesti murrakud on kujunenud vanadest läänemeresoome hõimukeeltest: ühest kujunesid põhjaeesti, teisest lõunaeesti murrakud. Põhjaeesti murrakud lahkesid kõigepealt ranniku (Viru) ja maamurre.

Virumaa on olnud keeleliselt väga kirev maakond. Viiest põhimurrakst – lõuna-, põhja-, ida-, kirde- ja rannikueesti – räägiti suuremal või vähemal määral nelja viimast.

Keskmurrak kõneldakse Eesti keskosas ja ta moodustab suurima murrakala, mille kirderühma moodustavad põhiliselt Lääne-Virumaa murrakud, sealhulgas Haljala kihelkonna lõunaosa. Haljala kihelkonna rannikupoole alad jäävad rannamurre (kulgeb kitsa alana mööda põhjarannikut) alale. Seega on Haljala kihelkonna rannikuala ja sellega külgnevad maapoolsed alad – Selja, Vihula, Kandle, Sagadi – kuulunud rannikumurre mõjusfääri. Haljala kihelkonna lõunapoolses osas on kõneldud põhjaeesti keskmurrak. Aja jooksul paljude ühiskondlike ja majanduslike tegurite toimel taandus rannikumurre üha kitsamale alale ja ühiskeele mõju laiienes.

Kirderannikumurre on üsna kitsal Tallinna ja Narva vahelisel alal kõneldud murre. Mari Musta määratlusel algab kirderannikumurre leviala Viimsi poolsaarelt, hõlmab Harjumaal kitsa rannikuriba, Virumaal ka Käsmu küla, Lõuna-Virumaa alates levib see üha kaugemale sisemaale ning ulatub lisaks Peipsi põhjakaldani ja idas Narva jõeni. Kõige silmapaistvam erijoon, mis kirderannikumurret muudest eesti murretest eristab on eesti keelele omase hilise vältevahelduse puudumine. Kirderannikumurrakdes on soome keelele sarnaselt häälikuil ja häälikuühenditel kaks vältet – lühike ja pikk. Keeleteadlane K. Pajusalu toob välja kirderannikumurrete tunnused: kirderannikumurrakdes iseloomustavad mitmed jooned, mis eristavad neid südaeesti murretest. Häälikulistest joontest paistab konsonantide puhul silma vältevahelduse puudumine; laadivaheldus ühendis *ng* : *ngg*; palatalisatsiooni puudumine; vokaalide vahel on k, p, t säilinud tugevana; puudub geminatsioon; helilise konsonandi järel sõna lõpul d; lj püsi; labiaalklusiili nõrga vaste jätkajaks on v. Ka vokaalide osas leidub olulisi erijooni: osa sõnadest on sisekadu toimumata; vanas murrakdes puudub lõpukadu, uuemas lõpukadu säilinud sõnuti ainsuse nimetavas; i-lõpulised diftongid püsivad; ä harmoonia säilinud, ü harmooniat esineb piiralt; kaasõhulises silbis diftongid; vanas murrakdes esinevad ü-lõpulised diftongid äü ja öü.

Vormimoodustuses ei esine kirderanniku murrakdes südaeestiga võrreldes käändelõppude osas väga palju erinevusi, need ilmnevad pigem sõnade tüvevariantides. Rannikumurrakdes on säilinud rohkem vanu tunnuseid, nt eituserbi pöördumine ja i-mitmus, uuendusena on tekkinud kontaminatsioonilised vormid, mis ühendavad vanu võimalusi südaeesti uuemate vormidega (nt kaludel).

Rannikumurre kuulub kirderanniku murrakrühma. Seda on räägitud Soome lahe lõunarannikul Jõelähtme Vaivara. Rannikumurrak on nimetatud ka põhjaeesti rannikumurrak (nagu ka kirderanniku murrak üldiselt). Rannikumurre on eesti ja soome murrakala vaheline siirdemurre, selles on jooni, mis sarnanevad soome murrakuga ja eristavad enamikust eesti murretest. Rannikumurre jaguneb kolmeks murrakrühmaks: läänemeresoome kuuluvad Jõelähtme, Kuusalu ja Haljala loodeosa rannikumurrak ning kesk- ja lõunapoolsed kuuluvad Selja ranna ja Viru-Nigula murrak, idarühma Põhja- ja Ida-Vaivara murrak.

Haljala rannikumurrakdes, Viru-Nigulas ja Vaivara põhjaosas on räägitud keelt eristab muudest murretest peamiselt asjaolu, et neis puudub õ-häälik, mida asendab o, e, a või u, samuti nagu soome, isuri, vepsa ja karjala keeles. Kuigi „soomepäraselt“ keelt räägiti veel eelmise sajandi viimasel veerandil Viru-Nigula rannikumurrakdes, pole õ puudumine

siiski soomemõjuline ega ka midu uus nähtus, sealjuures on rida muidki „soomepärasusi“ tegelikult vanapärasused, kirjutab keeleteadlane T.-R. Viitso.

Lääne-Virumaal räägitud keskmurre ehk Viru maamurre erineb Harju- ja Järvamaa murrakute ja põimub rannikumurrak mõjutustega. Haljala murrakule omane kirevus ja eri suundadest – sisemaalt kui ka üle lahe saadud keelelisel mõjutused peegelduvad kõige paremini rahvalaulukeeles, mis on üks olulisi allikaid murrete uurimisel.

2014. aastal viis Rutja küla juurtega Tartu Ülikooli üliõpilane Liina Martõkainen läbi uurimuse Haljala gümnaasiumi 13-16-aastaste õpilaste hulgas, et välja selgitada, kuidas õpilased tunnevad murrakkeelt. Õpilastest 26 29-st elas Haljalas või lähiumbruses. Üliõpilane oli „Väikesest murrakkeelest“ välja valinud 20 Haljala murraku sõna, mis Liina Martõkainenile tundusid tuttavad ja ta lootis, et õpilased need ära tunnevad.

Sõna aabja 'paat' puhul jäeti enamasti vastamata, mõned seostasid kohanimelga Abja. Sõna aplus (söömisel) – õpilased pakkusid vastuseks omadussõna `ablas`, kuid arvati ka, et aplus tähendab `aplasi`, `kauplust`, `ahnust`. Teatud määral tuntakse selle sõna tähendust, aga sõna on levinud ka argikeeles ning selle äratundmine ei tähenda veel murrakkeelt. Sõna kanarbik 'kanarbik' vastuseks pakuti 11 korda 'kanarbik', pakuti ka `lill` ja üllatlikult `tobu`. Sõna koibard 'pikakoivale' puhul jäeti enamasti vastamata, pakuti `kobakäpp`, `uimerdaja`, `kobar`. Kolmel õpilasel tekkis seos sõnaga `koib`. Sõnaga kuulumised 'uudised' tekkis õpilastel seos sõnaga `kuuluma`, pakuti vastuseks ka sõna `valimised`. Sõna lapselane 'lapselane' seostati sõnaga `laps`, `lapsik`, aga ka `lapselaps`, `lapselik`. Sõna meelsamine 'meelsamine' tähendust õpilased üldiselt teadsid ja see oli valitud sõnade hulgas kõige rohkem ära tuntud sõna, kuid ilmselt on põhjuseks üldkeele sõnaga üsna lähedane vorm. `Mõistusõna` pakkus muistussõna 'mõistusõna' vasteks ainult üks õpilane, muud variandid olid `vanasõna`, `muistend`, `vanaaegne sõna`, `muinasjutt`. Sõna naima 'naiseks võtma' tähendust ei tunta, mõned seostasid sõnaga `naine`, aga pakuti veel `näima`, nimi `Naima`. Liina Martõkainen eeldas, et kui sõna paasik 'paasik' tähendust ei teata, osatakse luua analoog sõna `kaasik` põhjal, kuid selgus et tegemist oli ühe kõige vähem vastuseid saanud sõnaga, variantideks pakuti `pessimistlik`, `põõsastik`, vaid ühel juhul osati sõna seostada paekiviga `paekivi paljand`. Sõna parajale 'parajalt' tunti täpselt kahel korral, aga pakuti lähedasi variante `paras`, `parajale`, üllatlikult ka `vara`. Sõna raas 'raagus' seostati ootuspäraselt üldkeelse sõnaga `kild`, `terake`, `väike tükk`, `puru` jms. Võõras on sõna rampus 'nõrkus', ainult kahel korral pakuti lähedast `väsinud`. Arvati, et sõna tähendab `rammus`, `hädas`, `vihane` ja `kimpus`. Paremini teati sõna salali 'salaja' tähendust. Lisaks esines variante `selili`, `salajas hoidma`, `salatseda`, `saladus`. Sõna sigulane 'seakarjus' seostati sõnaga `siga`, `seakasvataja`, kuid ka `paharet`. Suhteliselt hästi tunti ka sõna süttama 'süttama' tähendust: 15 korda oli vastuseks `süttama`, 5 korral `süttima`. Enamjaolt sai sõna tilktasane 'peegelsile' vasteks `vaikne`, `tasane pind`, `hästi tasa`, `ühtlane`, kaks vastajat andsid täpse vaste `peegelsile`. Sõna tompar 'sulane, suvilane' puhul jäi enamikul vastus andmata, pakuti `asi`, millega tambitakse, `kobar`, `trompet`. See on ka igati ootuspärane, sest tänapäeva noore jaoks on ka su-lane ja suvilane tundmatud sõnad. Kõlalise sarnasuse tõttu arvati, et sõna unitu 'väga suur' tähendab `unetut`. Sõna vileti 'viltu' variantideks pakuti `vilets`, `vilu`, `vilepill`, `valesti`.

Kokkuvõtteks võib sõnatesti tulemuste põhjal öelda, et õpilaste murrakkeele tundmine on üsna nõrk. Ootuspäraselt tuntakse sagedamini ära sõnad, mis sarnanevad vormilt üldkeele sõnadega (nt kanarbik, meelsamine, salali), kuid teiselt poolt võib sarnasus olla hoopis eksitav (nt aplus 'kauplus', 'aplus'; rampus 'rammus'). Sellest võib järeldada, et tähendusi pigem aimatakse kui tõepoolest teatakse. Kindlasti ei saa siitoodud tulemused ega järeldused olla põhjapanevad, kuna selleks on materjali hulk liialt väike, ka oli sõnatesti valimi koostamine väga subjektiivne ja põhines vaid minu enda tunnetusel. Selgema arusaamise kujundamiseks tänapäeva noorte murrakkeele kohta oleks vajalik läbi viia põhjalikumaid ja võib-olla ka läbimõeldumaid küsitlusi, tõdeb Liina Martõkainen.

Kirjanduse põhjal koostas Külli Heinla

Haljala Valla Sõnumid

Haljala valla leht ilmub kord kuus. Tiraaz 1000

Toimetuse: Külli Heinla, Maiga Parksepp

Toimetuse jätab endale õiguse kaastõid lühendada.

Lehe tekstid avaldatakse portaalis eesti.lee, kui autor ei ole märkinud teisiti.

Kaastõid ootame aadressil leht@haljala.ee või posti teel: Haljala Gümnaasium, Rakvere mnt 10, 45310 iga kuu 15. kuupäevaks.

Haljala valla spordivõistlused

5. märtsil sai Haljala võimlas end proovile panna 3-1 alal – sõudeergomeetri, koroona ja lauatenise võistluses. Kokku osales erinevates vanuseklassides 11 inimest, kellest igaüks saavutas vähemalt ühel alal esimese koha. Osalesid Lisett, Sten, Raili ja Mark Villenthal, Tiia Domnin, Teven ja Gunnar Aasumets, Ove Heinmaa ja Piret Pärtli ning Mattias Erik ja Eleri Aitman.

Kõik tulemused lähevad „Kihelkonna sportliikuima ja mitmekülgseima sportlase“ võistluse arvestusse.

6. märtsil toimus Aukülas „Haljala valla kolmikvõistlus“ 1. etapp – suusatamine. Jaanuari lõpus lumepuuduse tõttu ära jäänud võistlus sai märtsi esimesel pühapäeval ilusa talveilmaga ära peetud. Kokku osales 25 võistlejat ja raja ääres oli neile paljud kaasa elamas tulnud.

Tulemused (vanuseklass, distants, nime ja aeg):

Kuni 6-aastased tüdrukud 0,5 km	Tõnis Kiis 53.57
Kristelle Urmet 7.01	Andres Kiis 1.13.09
Kuni 6-aastased poisid 0,5 km	Mehed 35+ – 10 km
Mattias Erik Aitman 7.36	Janek Hiimäe 44.26
Mattias Toming 11.42	Üllar Pärnaste 47.57
7-9-aastased tüdrukud 1 km	Raavo Vask 49.56
Laura Stüf 6.31	Mehed 50+ – 10 km
7-9-aastased poisid 1 km	Tarmo Lood 47.03
Uku Urb 6.51	RAHVADISTANTS – 5 km
10-13-aastased tüdrukud 3 km	Naised
Vija Altmäe 16.19	Marge Tökke 37.21
Miia Vask 20.31	Maire Leetberg 38.24
Erika Stüf 21.33	Viive Kiis 42.03
Minna Marie Kask 21.44	Eleri Aitman 47.27
14-17-aastased poisid 5 km	Kristin Raudvee 49.16
Hugo Martin Toming 35.53	Mehed
Mehed 18+ – 10 km	Veiko Veiert 34.17
Priit Kuuskla 35.54	Kaido Urmet 51.21
Kaspar Lood 46.37	

Suur tänu Auküla inimestele, kes aitasid rada ette valmistada ja tegid kõigile maitsva supi ning tee. Samuti tänud Haljala vallale magusate auhindade eest.

Korvpalli tulemused:

10.märts – RLV Massive 81-74 Simuna Spordiklubi
8. märts – BC Haljala 69-86 Setu Sauna Selts
2.märts – AlpicAir 89-58 BC Haljala
19. veebruar – Kadriina Karud 74-92 SK Aaspere/WT Group
18. veebruar – RLV Massive 88-87(2 L.A.) V-Maarja

Haljala Vallavolikogu

Haljala Vallavolikogu istungil 15.03.2016.a.:

Istungil osalesid: Eleri Aitman, Siiri Heinpõld, Kalju Kivistik, Rainer Lille Olev Lipp, Jaan Meerits, Peeter Orgmets, Margus Punane, Koidu Saamot, Kristel Strazdin, Greete Toming Tiit Toming, Riina Tamberg ja Anti Tõld.

Istungilt puudus: Urve Kingumets.

- Otsustati:** 1. Lubada Haljala Vallavalitsusel kasutada riigi poolt eraldatud Haljala Gümnaasiumi põhikooli õpetajate tööjõukulude toetust gümnaasiumiastme õpetajate tööjõukulude katmiseks 2016. aastal 9760 euro ulatuses.
2. Tunnistada Aaspere külas asuva Trahteri tee 1 kinnistu võõrandamiseks korraldatud kirjalikul enampakkumisel edukaks Margus-Mikk Maasi pakkumus summas 5000 eurot.
3. Keelduda Loksa Linnavolikogu poolt algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmisest ja ühinemisläbirääkimiste alustamisest.
4. Volitada volikogu esimees Margus Punane ja volikogu liikmed Rainer Lille ja Olev Lipp pidama konsultatsioone haldusterritoriaalse reformiga seotud küsimustes.
5. Kuulati informatsiooni haldusreformist ja selle hetke seisust maakonnas.
6. Kuulati informatsiooni Haljala katlamaja ehitusega seonduvast.

Päästekool

Triin Veideman võitis TTÜ/Tradehouse võrkpallivõistkonnaga Balti Liiga meistrivõistlustel 3. koha.

Sportisündmused aprillis

2.04 kell 10.00 Haljala võimlas PIMEVÕRKPALL.

8.-9.04 Rakvere spordikeskuses L-Virumaa Kossuliiga FINALFOUR. Osaleb ka RLV Massive.

9.04 kell 11.30-12.30 Laste saalihoki treening (kuni 7 aastased).

16.04 kell 11.00 Varangul „Haljala valla kolmikvõistlus“ 2 etapp – jooksmine.

16.04 kell 12.00-14.00 Haljala võimla juures „Haljala liikumissari 2016“.

16.04 kell 12.00 Aaspere külakeskuse juures „Haljala liikumissari 2016“.

22.04 Haljala rahvamaja juures „Jüriööjooks“.

23.04 kell 11.30-12.30 Laste saalihoki treening (kuni 7 aastased).

Aprillis toimub 4 erinevas vallas (Sõmeru, Vinni, Haljala, Rakvere) südamekuu raames orienteerumispäevad, mille pealkirjaks on „Vabad käed – kultuur läbi seiklusliikumise“. Rajad on avatud ja ootab osalejaid järgnevalt:

1.-10. aprill Sõmeru vald

9.-17. aprill Vinni vald

16.-24. aprill Haljala vald

23.-30. aprill Rakvere vald

Kõik osalejad registreeritakse ja neile antakse kaart ning küsimused mida tuleb teel olles täita. Mida rohkem kordi osaled, seda suurem võimalus on võita erinevaid loosiuhindu. Näiteks Haljala valla ajaperioodil on võimalus orienteeruda kolmel erineval rajal (Haljala, Aaspere, Essu). Täpsem info nii registreerimise kui osalemise kohta leitav valla kodulehelt või seiklusliikumine.weebly.com

Marco Aitman

Vaatame tagasi...

Lugu mustlastega

Seekordne meenutus viib tagasi 1970. aastate algusesse, kus kolhoosielu töökatte päevade sekka juhtus oma-moodi veidraid ja naljakaidki.

See oli 1970. aastate algul, kas 1973 või 1974. Rakvere rajoonis käisid ringi mustlased, keskealsed mehed, ja pakusid oma teenuseid: nad valmistavad suure mahutavusega 100- või 200-tonniseid tsisternesid. Kolhoosi peamehaanik Juhan Soosar sai korralduse sõlmida leping kahe tsisterni peale, kumbki 10 000 rubla. Tsisterned oli vaja kütu-semahutiteks. Läheb mööda mõni nädal, kui mustlased on tagasi ning nende ülem nõuab palgaraha 200 000 rubla. Kui esimees esitas vastuväite, et lepingus on 10 000 ühe tsisterni eest, otsib mustlane lepingu välja. Esimees loeb ja muigab. Jah, dokumendis on juhtunud eksitus: 10 000 asemel on 1000, sõnadega väljendatu puudub üldse. Kuidas küll ülemus seda ei märganud? Kolhoosi esimees Kalju Heinla osutab lepingule ning ütleb, et maksame isegi kümme korda rohkem – nii nagu suuliselt algul kokku lepitud. Mustlane ei ole nõus. „20 000 ja rohkem meil juttu ei ole,“ on esimees kindel. Mustlane ähvardab, et kui nende soovitud vastu ei tulda, tuleb homme terve tabor (laager), 30 meest. Mustlane on väljutes vihane ning on selge, et nii see lugu ei jää. Esimees helistab töökotta Jaan Neudorfile ja lepib kokku, et kui mustlased homme tulevad, olgu ta valmis meestega, kes parajasti töökojas oma traktoreid remondivad või läheduses on, kähku kontorisse tulema. Järgmisel päeval ongi mustlased kohal, 7-8 jässakat meest ja nõuavad oma raha. Sekretär Sirje Simmer helistab töökotta ning kohe tormab sisse „kolhoosi tabor“. Jaan Neudorf oma punase habemega kõige ees ning naudid olukorda, tema järel Martin Vainumäe oma estraaditegija häälega: „Mis lahti? Kas saab kätt vaadata või vahetan oma vana traktori hobuse vastu?“ Mehi tuleb juurde ja põnevus tõuseb haripunkti. Pakutakse mustlastele kokkulepitud hinda. Need ähvardavad kaevata parteisse. Ja kaebama nad lähevadki. Varsti tuleb telefonikõne ministereiumist: „Mis jandid seal Haljalas nende mustlastega on?“ Selgitatakse asja. Minister soovib mustlastele nõutud summa välja maksta. Ei ole nõus, kolhoosil ei ole niisugust raha, et mustlastele kümnekordselt maksta. Ei oska arvata, miks minister sellise soovitus andis. Kartis skandaali? Skandaal vaibus maha. Mustlased said oma 20 000, kolhoos kaks suurt tsisterni ja Juhan Soosar parteilise noomituse – ebausate ärisuhete eest mustlastega.“ (Olgu lisatud, et K. Saaberi jutustuses „Hiiehoobune“ on samasugune lugu paigutatud Vilde kolhoosi ja mustlastega on pandud maid jagama Erich Eriit. Kas faktide kokkulangemine või moonutamine?)

Mälestusi vahendas Salme Heinla

Suusavõistlus. Foto: M. Aitmani erakogu

Haljala Vallavalitsus

Vallavalitsuse istungil 22.02.2016.a

- Määrati toimetulekutoetused kümnele toetust vajavale isikule kokku summas 2015,35 eurot ja ühekordne sotsiaaltoetus neljale isikule kokku summas 3588 eurot.
- Määrati ühele isikule hooldus ja hooldaja toetus.
- Määrati ühele õpilasele huvihariduse toetus kooliteenuse maksumuse hüvitamiseks 2015/2016 õppeaastal.
- Otsustati lugeda üks jäätmevaldaja erandkorras ja tähtajaliselt korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks.
- Väljastati ehitusluba Varangu külas Salu kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Kinnitati 2016. aasta hankeplaan (hankeplaan on avalikustatud Haljala valla veebilehel).
- Eraldati Haljala valla 2016. aasta eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks tegevus- ja projektipõhised toetused kokku summas 4395 eurot, millele lisandub spordiklubidel tasuta võimla kasutamine üks kord nädalas (tegevus- ja projektipõhise toetuse saajate nimekiri on avalikustatud valla veebilehel).

Vallavalitsuse istungil 02.03.2016.a

- Tehti volikogule ettepanek lubada vallavalitsusel 2016. aastal kasutada Haljala Gümnaasiumi põhikooli õpetajate tööjõukulude toetust gümnaasiumiastme õpetajate tööjõukulude katmiseks 9760 euro ulatuses ja esitada vastav eelnõu.
- Tehti volikogule ettepanek kinnitada enampakkumise tulemused ja võõrandada Trahteri tee 1 kinnistu enampakkumisel ainsa pakkumise teinud Margus-Mikk Maasile ja esitada vastav eelnõu.

Vallavalitsuse istungil 09.03.2016.a

- AS Haljala Soojuus nõukogu ja juhatuse andsid ülevaate uue katlamaja ehitamise hetke seisust ja projekti lõpetamisest.
- Tehti volikogule ettepanek kehtestada uues redaktsioonis „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksamise kord Haljala

- vallas“ ning „Sotsiaalteenuste võimaldamise kord Haljala vallas“ ja delegeerida nimetatud määrustes märkimata toetuste ja teenuste reguleerimine vallavalitsusele, tunnistada kehtetuks Haljala Vallavolikogu 10.07.2007 määrus nr 34 „Toimetulekutoetuse vahenditest täiendavate sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksamise kord“ ning muuta volitusnormi alust määrustes Haljala Vallavolikogu 19.05.2015 määrus nr 32 „Toimetulekutoetuse määramiseks eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine“, Haljala Vallavolikogu 21.12.2010 määrus nr 32 „Sotsiaaltransporditeenuse osutamise kord“ ja Haljala Vallavolikogu 16.10.2017 määrus nr 39 „Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamise kord“.
- Tehti volikogule ettepanek delegeerida lastekaitseasutuses kohalikule omavalitsusele ja kohaliku omavalitsusüksusele antud ülesanded vallavalitsusele.
 - Otsustati lugeda alates 2016. aastast Haljala Vallaraamatukogu töötajate ja noorsootöötajate põhipuhkuseks 35 (kolmkümmend viis) kalendripäeva.
 - Tehti volikogule ettepanek taotleda munitsipaalomandisse tänavate lõigud Mõisa tänav L3, Pargi tänav J1, Tallinna maantee J1 ja Tallinna mnt 10b.
 - Muudeti Varangu külas Salu krundile abihooned püstitamiseks väljastatud projekteerimistingimusi lugedes ehitise suurimaks lubatud kõrguseks kuni 6,0 m.
 - Väljastati ehitusluba Aukülas Rätsepa kinnistu elamu ja sauna ümberehitamiseks ja laiendamiseks.
 - Anti kasutusluba Essu ja Põdruse küla Moonaküla-Rägavere valguskaabli mikrotrastistikus.
 - Otsustati kanda teeregistrisse Pargi tn 3 ja Pargi tn 5 kastrüüksuste vahele jääv juurdepääsutee, pikkusega 88 m.
 - Otsustati toetada Kunda Linnavolikogu ettepaneku alusel Viru-Nigula, Vihula, Sõmeru ja Aseri valdadega ühinemisläbirääkimiste alustamist.

Selgusid kirjandivõistluse parimad

21. jaanuaril toimus 28. Haljala valla kirjandivõistlus. Kuna 2016. aasta on merekultuuriaasta ja Haljala kihelkond saab 775. aastaseks, said ka teemad kirjutamiseks valitud vastavad - meri ja kodu. Kahjuks ei mõistnud osad lapsed kodu tähendust ja kirjeldasid maja või tuba loetledes seal olevaid mööbliesemeid. Aga tegelikult tähendab kodu ju palju rohkem koos pere, vanavanemate, lemmikloomade, looduse ja kõige muu sellisega. Vaatamata sellele märkusele olid kirjandid huvitavad ja žüriil, nagu alati, olid ka erimeelsused. Rasked otsused langetas žürii koosseisus: Inga Toomejõe Aaspere raamatukogust, Urve Kingumets Varangu raamatukogust, Pille Sepp Haljala rahvamaja nõukogust, Merike Hunt Haljala vallavalitsusest, Ülle Lehari Haljala gümnaasiumist, Maiga Parksepp Haljala raamatukogust.

Osalesid taas õpilased Haljala, Veltsi, Võsu ja Kunda koolidest. Üks muudatus siiski sel aastal osalejate seas oli - osa võisid võtta ka täiskasvanud. Kohad said jagatud järgmiselt:

1.-3. klass

1. **Birgit Aja**, Veltsi Kool 3. klass;
2. **Sandra Karro**, Haljala Gümnaasium 1. klass;
3. **Minna Marie Kask**, Haljala Gümnaasium 3. klass.

4.-6. klass

1. **Jette Helene Kasemaa**, Kunda Gümnaasium 6. klass;
2. **Kert Roov**, Haljala Gümnaasium 4. klass;
3. **Kirke Laanvee**, Haljala Gümnaasium 4. klass.

7.-9. klass

1. **Anett Bergström**, Haljala Gümnaasium 9. klass;
2. **Nele Karolin Lindlo**, Kunda Gümnaasium 9. klass;
3. **Helene Nõmm**, Võsu Kool 9. klass.

10.-12. klass

1. **Triin Jõemets**, Haljala Gümnaasiumi 12. klass;
2. **Kairit Trumsi**, Haljala Gümnaasiumi 12. klass;
3. **Maiken Abel**, Haljala Gümnaasiumi 11. klass;

Julgeid täiskasvanuid leidis kolm ja selles vanuserühmas kirjutas võidutöö Haljala Gümnaasiumi ajalooõpetaja **Egon Mets**.

Palju õnne võitjatele ja suur tänu kõigile osalejatele. Te olete kõik tublid.

Maiga Parksepp
Haljala Vallaraamatukogu juhataja

Haljala raamatukogus
esmaspäeval, 28. märtsil kell 16.00

Haljala raamatukogu kirjandusring
kutsub avastama salapärast Eestit.

Kuidas lood raamatusse said,
millised on Eesti müstilised paigad,
räägib raamatu autor

Marko Kaldur.

Üritus on tasuta.

KINOKAVA

5. ja 6. aprillil Kell: 18:00 **Vahtramäe Emil ja Ida**
Pilet: 2€

14. ja 15. aprillil Kell: 18:30 **Kommuun (Taani)**
Pilet: 3€

19. ja 20. aprillil Kell: 18:00 **Appi ma kahandasin õpetaja**
Pilet: 2€

28. ja 29. aprillil Kell: 18:30 **Päevad mis ajasid segadusse**
Pilet: 4€

LISAINFO KODULEHELT.

JÄTKUVALT PAKUME MAITSAVAID TOITE, HEA HINNAGA. MÜÜGIL ON VÄGA HEAD PAGARITOOTED JA SIIS VEEL NATUKE KÄSITÖÖD NING LILLED. MEIE JUURES SAAD PIDADA KA OMA TÄHTPÄEVAÜRITUSI. TULE UURI KOHAPEAL VÕI VAATA KODULEHELT.

Mobiil: 569 35 339
www.perepubi.ee
www.facebook.com/perepubi

Lahkus kauaaegne emakeeõpetaja Imbi Suursoo

Emakeelepäeva eelõhtul, 13. märtsil saatsime viimasele teele Haljala kooli emakeeõpetaja Imbi Suursoo. Õpetaja Imbi Suursoo elutöö oli kool. Tema töökas päevatee lõppes 8. märtsil 2016. aastal. Õpetamisele Haljala koolis eelnesid kaks tööaastat Tartumaal Kõrveküla 7-klassilises koolis ning seejärel oli Imbi ametis Aluvere 8-klassilises koolis. Peaaegu 40 aastat – alates 1966. aastast kuni 2005. aastani töötas Imbi Haljala koolis.

Emakeele ja kirjanduse õpetajana oli ta hoolas ja loominguiline, tema tunnid olid huvitavad. Sajad ja sajad õpilased jõudsid õpetaja Imbi Suursoo kaudu kirjanduse rikkusteni, mis aitasid noorel inimesel õppida tundma elu ja inimesi, aitasid selgust saada iseendas, ta õpetas lugemata vahelt, kui seda oli vaja. Mitmed põlvkonnad, nüüd juba ise emad-isad, vanaemad-vanaisad, leidsid õpetaja Imbi Suursoo abiga tee raamatuteni. Õpetaja Imbi Suursoo hindas ja nõudis korrektset keelekasutust.

Õpilaste suhtes oli ta nõudlik, samal ajal mõistev ja sõbralik, ka huumoriparajal kohal kuulus tema tööstiili juurde.

Teade

Mittetulundusühing Partnerid (tegevuspiirkond Kunda linn, Haljala, Rakvere, Sõmeru, Vinni ja Viru-Nigula vald) võtab vastu projektitaotlusi tulenedes Maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määrusest nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“, ning tegevuspiirkonna arengustrateegiast 2015-2020 ja 2016. a. rakenduskavast.

Meede 2.1- Ettevõtluse investeeringud: esitamise periood 11.-15.04.2016, hindamistähtaeg 20.05.2016.

Meede 1.2 – Kohaliku kultuuri arendamine: esitamise periood 9.-13.05.2016, hindamistähtaeg 20.06.2016. a.

Taotlused esitatakse läbi e-PRIA.

Infopäevad toimuvad:

16. märts kell 16:00 Lammasmäe Puhkekeskuses

23. märts kell 16:00 Viru-Jaagupi Külalistemajas

30. märts kell 16:00 Tabani Puhketalust

Infopäevadele palume ette registreerida. Info telefonil 528 6307, info@mtupartnerid.eu.

Muusikaline õuduskomöödia "PEREKOND ADDAMS"

Haljala Rahvamajas 1. aprillil algusega kell 19.00.

Pilet 10€, sooduspilet 5€, perepilet 15€ saadaval Piletilevis ja kohapeal.

Osades: PRIIT KIIGEMÄGI, Karola Tarvid, Hille Savi, Kaupo Roos, Keit Marjamaa, Asko-Robert Meola, Tauri Prigo, Maarja Uritam, Valmo Vider, Kasper Sebastian Silla, Liina Aid, Liis Rebane, Mai Kroonmäe, Triin Rebane, Doris Rannala, Heilike Engbusk, Siret Abrams, Grete Anton, Elisabeth Kaasik, Katri Kuusk, Ronald Korv & Siim Vahemäe.

Naerutav õuduskomöödia räägib rikkast Addamsite suguvõsast ja suurest armastusest. Mässumeelne teismeline peretütar Kolmapäev Addams on armunud kenasse ja tarka Lucasesse ning noored plaanivad abielluda. Nende vanemad pole aga kunagi omavahel kohtunud ja nüüd on ees perekondade ühine õhtusöök Addamsite sünges häärberis. Enne seda pühendab tütarlaps armuloosse oma isa, ent palub seda ema eest kiivalt saladuses hoida. Sestap peab pereisa Gomez Addams tegema midagi, mida ta eales pole julgenud teha – varjama tõe oma armastatud naise, külma ja elegantse Morticia eest! Lugu võtab kummalisi pöördeid, kui pärast ühist õhtusööki hakatakse Addamsite pere traditsiooni järgi mängima Seda Mängu...

Kultuurikalender

HALJALA RAHVAMAJA

01.04 19.00 Muusikaline õuduskomöödia "Perekond Addams". Esitab Mtü Viimsi Huvikeskus. Peaosas Haljala poiss Priit Kiigemägi. Piletid 15.- (perepilet), 10.- (täiskasvanud), 5.- (õpilased)

07.04 10.00 Doonoripäev

08.04 19.00 Tõnis Niinemets Start-up comedy etendus "Ämbrisse astumise ajastu". Piletid eelmüügis 14.- ja 16.- eurot. Lisainfo www.point.ee

13.04 11.00 Ukraina T sirkus. Esinevad zonglöörid, klounid, loomad. Pilet 3.- eurot

13.04 19.00 Tõnis Niinemets start-up comedy etendus "Ämbrisse astumise ajastu". Piletid eelmüügis 14.- ja 16.- eurot. Lisainfo www.point.ee

15.04 18.00 Gümnaasiumi Jaagupidu

17.04 11.00 Perepäev

22.04 Jüriöö jooks rahvamaja juures

27.04 16.30 Lasteaed Pesapuu kontsert - etendus "Lapse päev"

29.04 20.00 Volbrisimman. Hooaja viimane tantsuõhtu! Peo paneb käima ansambel "Sada ja seened". Laudade broneerimine tel. 3250444, pilet 5.-

Õpetaja Imbit jäävad meenutama paljud tema õpilased, kellele ta oli klassijuhataja. Ta toetas oma klassi õpilasi igasugustel võistlustel, viktoriinidel, elas kaasa kooli ja klassi ettevõtmistele, korraldas ekskursioone ja suvelaagereid, kohtumisi. Õpetaja Imbi juurde võisid ja julgusid õpilased, ka nende vanemad pöörduda oma muredega, tore oli koos jagada rõõme õnnestumistest ja edust.

Õpetaja Imbi oli hinnatud oma kolleegide seas, kui vaja, siis nõuandja, lahke ja osavõtlik kogu aeg. Imbi koduüksed olid kolleegidele alati avatud, olgu siis ühiseks ettevõtmiseks või sõbralikuks koosolemiseks.

Õpetaja Imbi oli aktiivne kaasalööja kogukonna elus. Laulu- ja muusikasõbrana kuulus ta aastaid rahvamaja naisansambliisse, laulis segakooris. Teatrietenduste ja kontsertide külastamine, lugemine – kõik see kuulus Imbi elu juurde.

Õpetaja Imbi oli see inimene, kes andis elule, mis oli tal anda.

*Kui päike on väga väsinud
ja ta pea vajub madalale,
siis tuleb öö.*

Jää hüvasti, hea sõber, kolleeg, õpetaja.

Õnnitleme vanemaid...

Mari-Liis Ripats ja Elvis Lulla

Mia Emilya Lulla 29.02.2016

Birgit Poom ja Meelis Laane

Marietta Bella Maria Laanem 12.02.2016

Õnnitleme sünnipäevalapsi...

94

Ellen Rahn

05. aprill

87

Virve Terno

14. aprill

85

Helve Arvik

17. aprill

83

Meeri Ruut

09. aprill

82

Elvi Männik

08. aprill

80

Margarita Nõmm

22. aprill

Silvi Vent

27. aprill

75

Elje Laansoo

06. aprill

Ilma Sepp

07. aprill

Harri Kaljuvee

22. aprill

70

Tiina Simuste

26. aprill

65

Olev Tui

04. aprill

Rein Veiert

09. aprill

Viljo Kungla

24. aprill

Helme Kütt

29. aprill

60

Heino Pohla

04. aprill

Eha Pärnoja

09. aprill

Taisi Autor

14. aprill

Ülle Kaldma

30. aprill

55

Irina Tšaštšina

02. aprill

Uno Alanurme

28. aprill

50

Reet Aleste

01. aprill

Aimi Raude

24. aprill

Andres Kingumets

25. aprill

Raivo Veideman

26. aprill

Linda Torma
01.01.1928-17.02.2016

Bernhard Kirs
14.05.1933-05.03.2016

Imbi Suursoo
28.03.1936-08.03.2016

Ulvi Künnap
11.11.1960-09.03.2016

Einar Erte
19.09.1937-11.03.2016

*Meie
hulgast
on lahkunud...*